

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

офіційне інтернет-представництво

Національний банк презентував нові обігові монети

[\[повернутись\]](#)

14.03.2018

прес-реліз

Національний банк України відповідно до політики оптимізації готівкового обігу України презентував нові обігові монети номінальною вартістю 1, 2, 5 та 10 гривень.

Ці монети з часом замінять банкноти відповідних номіналів, що зараз перебувають в обігу.

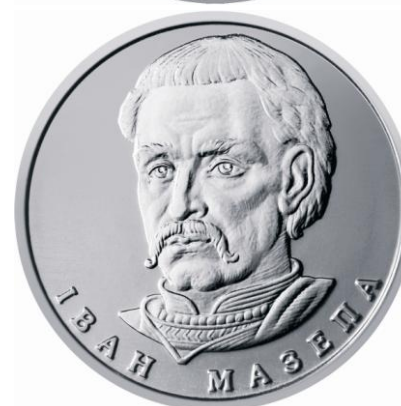
Уводиться в обіг нові обігові монети будуть поетапно:

- перший етап – 27 квітня 2018 року будуть введені в обіг монети номінальною вартістю 1 і 2 гривні.
- другий етап відбудеться пізніше, монети номінальною вартістю 5 і 10 гривні вводитимуться в обіг у 2019 – 2020 роках (точну дату Національний банк повідомить додатково).

Українці зможуть розраховуватися одночасно і новими монетами, і банкнотами відповідних номіналів необмежений період часу – доки монети поступово не замінять банкноти в обігу. Тобто паперові гроші номіналом 1, 2, 5 і 10 гривні будуть в обігу паралельно з металевими, до останньої паперової гривні.

Вилучати з обігу банкноти номіналом 1, 2, 5 та 10 гривень Національний банк не буде, але припинить друкувати ці банкноти та додатково поповнювати ними грошовий обіг.

[Детальний опис нових обігових монет України](#)

Причини та переваги

"Національний банк України відповідає за емісію національної валюти та організовує готівковий обіг. Це положення Закону про Національний

банк. Частиною цього завдання є оптимізація готівкового обігу, спрямована на підвищення зручності та скорочення суспільних витрат на його реалізацію", – наголосив в. о. Голови Національного банку України Яків Смолій.

Він пояснив, що заміна банкнот на монети дасть можливість досягти оптимального співвідношення між якістю та кількістю банкнот і монет в обігу, що відповідатиме сучасним потребам держави та економіки, а також світовому досвіду: "У міжнародній практиці номінальні ряди мають у середньому 12 номіналів грошових знаків. І ми маємо прагнути до цього".

Яків Смолій зазначив, що близько 1 млрд гривень зможе заощадити державі така заміна з урахуванням строку служби монет. Адже тривалість життя монет є значно вищою за тривалість життя банкнот. Монети перебувають в обігу близько 20 років, а банкноти номіналами 1, 2, 5 та 10 гривень можуть перебувати в обігу незначний проміжок часу (у середньому близько одного року).

"До цього рішення нас стимулює і розвиток безготівкових розрахунків, зміна купівельної спроможності гривні за останні 20 років та зміни у поведінці споживачів. Розвиток безготівкових розрахунків приводить до зменшення кількості номіналів у номінальних рядах країн світу. І Україна – не виняток. Частка безготівкових розрахунків в Україні з використанням платіжних карток за останні п'ять років зросла більше ніж утричі – до 39% на початок 2018 року (з 12% – станом на початок 2013 року)", – сказав він.

Досвід свідчить, що таке заміщення відбувається поступово, тож споживачі не відчувають незручностей. Загалом у зв'язку з фізичним зношенням банкнот гривні Національний банк щороку вилучає близько 800 млн штук банкнот усіх номіналів, майже половину з яких (понад 40%) становлять саме банкноти низьких номіналів від 1 до 10 гривень.

Крім того, заміна банкнот низьких номіналів на монети наблизить Україну до практики Європейського Союзу, де існують монети номіналом 1 та 2 євро.

Таку заміну свого часу успішно провели різні країни, наприклад, Угорщина, Чехія, Данія, Японія, Канада, Великобританія, Австралія.

Технічні параметри та дизайн нових монет

Директор Департаменту грошового обігу Національного банку України Віктор Зайвенко проінформував присутніх про технічні характеристики та дизайн нових обігових монет.

"Нові обігові монети матимуть сріблястий колір, будуть невеликими, легкими та зручними для розрахунків, – сказав він. – Працюючи над їх дизайном, ми вирішили бути послідовними та зберегти портрети видатних українських особистостей, які зображені на відповідних банкнотах. На реверсі монети номінальною вартістю 1 гривня зображено портрет князя Володимира Великого; 2 гривні – князя Ярослава Мудрого; 5 гривень – гетьмана Богдана Хмельницького; 10 гривень – гетьмана Івана Мазепи".

На аверсі всіх монет зображено малий Державний герб України (тризуб), номінал, назву країни-емітента (Україна) в обрамленні давньоруського орнаменту.

Віктор Зайвенко додав, що за кольором і розміром нові монети помітно відрізнятимуться від монет інших номіналів, що допоможе населенню легко визначати номінал.

Також він зазначив, що серед елементів захисту монети, які треба використовувати при візуальному та тактильному контролі її справжності, – дизайн аверсу і реверсу, оформлення гурта (відповідний тип рифлення) та дрібні елементи зображень, які складно відтворити в кустарних умовах.

Під час автоматизованого перерахування монет на спеціальному обладнанні для їх ідентифікації використовуються технічні характеристики – розмір та вага, а також так званий електромагнітний підпис – електронний сигнал, характерний для того чи іншого матеріалу.

Інформацію з детальним описом нових обігових монет буде розміщено на сторінках Офіційного інтернет-представництва Національного банку України 26 березня цього року.

Оптимізація обігу монет дрібних номіналів

Під час презентації нових обігових монет в. о. Голови Національного банку України Яків Смолій також оголосив, що у рамках продовження політики оптимізації готівкового обігу з 01 липня 2018 року в Україні застосовуватимуться правила заокруглення загальних сум готівкових розрахунків.

Відповідні норми містяться у Постанові Правління Національного банку України "Про оптимізацію обігу монет дрібних номіналів", якою передбачається:

1. Національний банк України припиняє карбувати монети номіналами 1, 2, 5 та 25 копійок. Водночас усі ці номінали розмінних монет і надалі залишатимуться в обігу. Проте у подальшому готівковий обіг не буде поповнюватися новими монетами зазначених номіналів.
2. Монети номіналами 1, 2, 5 та 25 копійок продовжуватимуть виконувати функцію засобу платежу (грошова одиниця України – гривня – і надалі дорівнюватиме 100 копійкам).
3. Для спрощення розрахунків встановлюватимуться правила заокруглення загальної суми покупки:
 - сума, що закінчується від 1 до 4 копійок, заокруглюється в сторону зменшення до найближчої суми, яка закінчується на 0 копійок;
 - сума, що закінчується від 5 до 9 копійок, заокруглюється в сторону збільшення до найближчої суми, яка закінчується на 0 копійок.
4. У разі наявності у покупця монет дрібних номіналів він і надалі може ними розраховуватися, а у разі наявності таких монет у продавця, він може видати покупцеві решту цими номіналами.
5. Під час безготівкових розрахунків заокруглення не здійснюватиметься.
6. Населення і надалі зможе використовувати розмінні монети дрібних номіналів, а торговельна мережа – встановлювати маркетингові ціни, які закінчуються на 99 коп.

Застосування правил заокруглення Національний банк погоджено з усіма державними органами. Також відбулися обговорення з банками, представниками сфери торгівлі та послуг, іншою діловою спільнотою, які позитивно поставилися до застосування правил заокруглення.

Ціни від запровадження заокруглення не зміняться, а отже реалізація цієї ініціативи не призведе до подорожчання товарів та послуг. Запровадження правил заокруглення не матиме впливу на інфляцію як прямо, так і опосередковано, оскільки йдеться про правила заокруглення всіх товарів у чеку, а не про ціни на окремі товари.

Підсумовуючи ефект від оголошених рішень Національного банку України, в. о. Голови Національного банку Яків Смолій зазначив: "Якщо екстраполювати ці рішення на сьогоднішню структуру готівки в обігу, з нього зникне майже 47% від загальної кількості монет в обігу – це понад вісім мільярдів монет дрібних номіналів. Водночас, більш ніж один мільярд банкнот буде замінено монетами. Тож середня кількість монет, що припадають на одного українця, скоротиться вдвічі, а банкнот в обігу стане на 40% менше. І цей ефект ми побачимо вже через два-три роки".

Яків Смолій підкреслив, що ці рішення Національного банку спрямовані на підвищення зручності та спрощення повсякденного використання готівки українцями, а також на стимулювання безготівкових розрахунків у країні.

Зміни в готівковому обігу

14.03

Презентація нових обігових монет 1, 2, 5 та 10 гривень

27.04

Уведення в обіг нових обігових монет 1 та 2 гривні

01.07

Запровадження правил заокруглення загальної суми покупки у чеку
Національний банк припиняє карбувати монети номіналами 1, 2, 5 та 25 копійок

Уведення в обіг нових обігових монет 5 та 10 гривень

2018

2019-2020

Українці зможуть розраховуватися одночасно і новими монетами, і банкнотами відповідних номіналів необмежений період часу - доки монети природно і поступово не замістять банкноти в обігу

Запровадження правил заокруглення діють у разі відсутності монет і у покупця, і у продавця. Під час безготівкових розрахунків заокруглення не здійснюватиметься
Водночас усі номінали розмінних монет і надалі залишатимуться в обігу. Копійки залишаються платіжним засобом в Україні.

Українці зможуть розраховуватися одночасно і новими монетами, і банкнотами відповідних номіналів необмежений період часу - доки монети природно і поступово не замістять банкноти в обігу

Чому Україні потрібні зміни у готівковому обігу?

розвиток безготівкових розрахунків

заощадження коштів на виготовлення грошей

збільшення строку служби грошей

оптимізація номінального ряду гривні

імплементація європейського досвіду

спрощення щоденних розрахунків

Оптимізація готівкового обігу

01.01.2018

 293
МОНЕТИ

КІЛЬКІСТЬ МОНЕТ в обігу
зменшиться

на **47%**

01.01.2020

 158
МОНЕТ

↑
Завдяки заокругленню
та заміні банкнот на монети
↓

 70
банкнот

КІЛЬКІСТЬ БАНКНОТ в обігу
зменшиться

на **40%**

 42
банкноти

Україна отримає нові монети 1, 2, 5 і 10 гривень

Коли ?

27.04.2018 Україна отримає нові монети 1 і 2 грн,
5 і 10 – пізніше, у 2019 - 2020 роках

необмежений період часу українці зможуть
розраховуватися одночасно і новими монетами,
і банкнотами відповідних номіналів

Навіщо ?

~ 1 млрд грн заощадить державі така
заміна з урахуванням строку служби монет

~ 20 років - строк служби монет,
банкноти низьких номіналів перебувають
в обігу незначний проміжок часу

метал непридатних до обігу монет
переплавляється

нові монети – невеликі, легкі та зручні для
розрахунків

Чому ?

розвиток безготівкових розрахунків

зміна купівельної спроможності за 21 рік з часу
проведення грошової реформи

зміни у поведінці людей

Світова практика:

заміна банкнот низьких номіналів на монети наблизить
нас до практики ЄС, де існують монети 1 та 2 євро

різні країни свого часу успішно здійснювали таку
заміну - країни ЄС (Угорщина, Чехія, Данія), Японія,
Канада, Великобританія, Австралія, Молдова

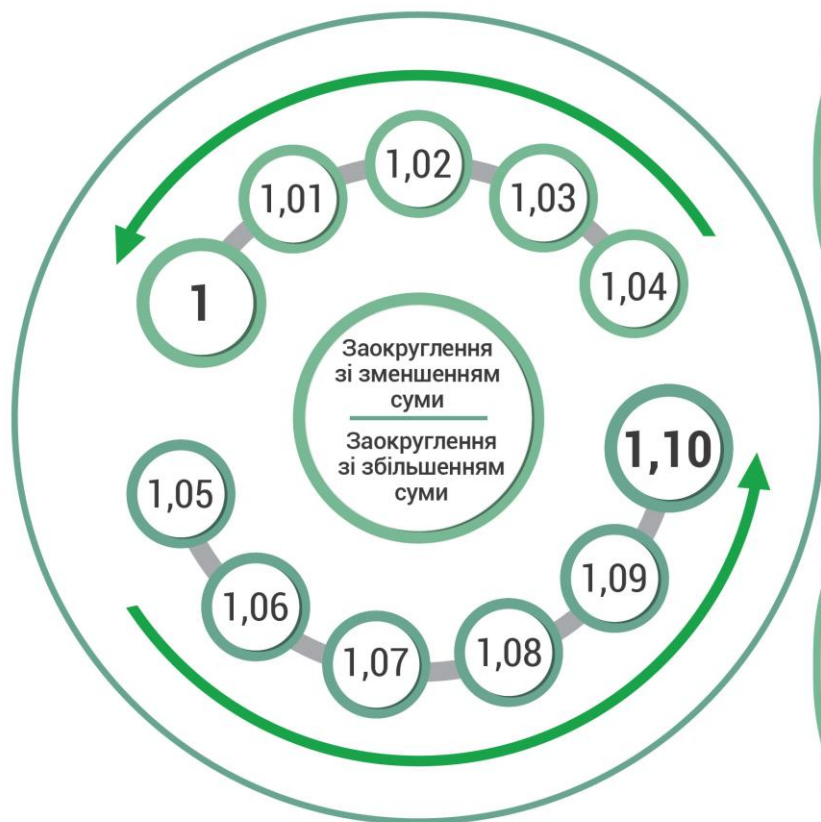
8 фактів про нові обігові монети

ЗАОКРУГЛЕННЯ: ЯК РАХУВАТИ?

У яку сторону заокруглювати?

Приклад #1
зі зменшенням суми

Хліб: €12,57
Овочі: €20,87
€33,44
сукупна сума

Способи оплати:

Безготівково

без округлення/без здачі
остаточний платіж **€33,44**

Готівкою

округлення на €0,04
остаточний платіж **€33,40**

Приклад #2
зі збільшенням суми

Хліб: €12,57
Овочі: €20,90
€33,47
сукупна сума

Способи оплати:

Безготівково

без округлення/без здачі
остаточний платіж **€33,47**

Готівкою

округлення на €0,03
остаточний платіж **€33,50**

СВІТОВИЙ ДОСВІД ЩОДО ВИЛУЧЕННЯ З ОБІГУ/ ПРИПИНЕННЯ КАРБУВАННЯ МОНЕТ ДРІБНИХ НОМІНАЛІВ

Більшість країн, що вилучають з обігу/припиняють карбування монет дрібних номіналів, заокруглюють не ціни, а загальні суми розрахунків готівкою. При безготівкових розрахунках – заокруглення не здійснюється.

*початкові дати вилучення з обігу/припинення карбування

